

॥ ४९ ॥ ५० ॥ ५१ ॥ ५२ ॥ ५३ ॥ ५४ ॥ ५५ ॥ ५६ ॥ ५७ ॥ ५८ ॥ ५९ ॥ ६० ॥ ६१ ॥ ६२ ॥ ६३ ॥ ६४ ॥ ६५ ॥ ६६ ॥ ६७ ॥ ६८ ॥ ६९ ॥ ७० ॥ ७१ ॥ ७२ ॥

सुहृदस्तादृशान् हित्वा पुत्रान् भ्रातृन् पितृन् पि ॥ भवद्विश्वहृते राज्ये को न जीवेत मादृशः ॥ ४९ ॥ अहं वनंगमिष्यामित्यजिनैः प्रतिवासितः ॥ रतिर्हि नास्ति मेरा
ज्येहतपक्षस्य भारत ॥ ५० ॥ हतबांधवभूयिष्ठाहताश्वाहतकुंजरा ॥ एषाते पृथिवीराज नृभुंक्ष्वेनां विगतज्वरः ॥ ५१ ॥ वनमेव गमिष्यामिवसानो मृगचर्मणी ॥
नहि मे निर्जनस्यास्ति जीविते घस्पृहाविभो ॥ ५२ ॥ गच्छत्वं भुंक्ष्वराजेंद्र पृथिवीं निहतेश्वरां ॥ हतयो धानं पृरत्नां क्षीणवृत्तिर्यथा सुखं ॥ ५३ ॥ संजय उवाच दुर्यो
ध नंतवसुतं सलिलस्थं महायशाः ॥ श्रुत्वा तु करुणं वाक्यमभाषत युधिष्ठिरः ॥ ५४ ॥ युधिष्ठिर उवाच आर्तप्रलापान्माता तसलिलस्थः प्रभाषिथाः ॥ नैतन्म
नसि मेराज नृवाशितं शकुनेरिव ॥ ५५ ॥ यदि वापि समर्थः स्यात्स्वं दानाय सुयोधन ॥ नाहमिच्छेयमवनिं त्वया दत्तां प्रशासितुं ॥ ५६ ॥ अधर्मेण न गृहीयां त्व
या दत्तां महीमिमां ॥ नहि धर्मः स्म तोराज नृक्षत्रियस्य प्रतिग्रहः ॥ ५७ ॥ त्वया दत्तां न चेच्छेयं पृथिवीं मखिलामहं ॥ त्वां तु युद्धे विनिर्जित्य भोक्ता स्मि वसुधामि
मां ॥ ५८ ॥ अनीश्वरश्च पृथिवीं कथं त्वं दातुमिच्छसि ॥ त्वयेयं पृथिवीराज नृकिन्न दत्ता तदैव हि ॥ ५९ ॥ धर्मतो याचमानानां प्रशमार्थं कुलस्य नः ॥ वार्ष्णेयं प्रथ
मं राज नृप्रत्याख्याय महाबलं ॥ ६० ॥ किमिदानीं ददासि त्वं कोहिते चित्तविभ्रमः ॥ अभियुक्तस्तु कोराजा दातुमिच्छेद्विमेदिनीं ॥ ६१ ॥ न त्वमद्य महीं दातुमी
शः कौरव नंदन ॥ आच्छेत्तुं वा बलाद्राज नृसकथं दातुमिच्छसि ॥ ६२ ॥ मां तु निर्जित्य संग्रामे पालये मां वसुंधरां ॥ सूच्य ग्रेणापि यद्भूमेरपि भिद्येत भारत ॥ ६३ ॥
तन्मात्रमपि तन्मत्स्यं न ददाति पुराभवान् ॥ सकथं पृथिवीमेतां प्रददासि विशांपते ॥ ६४ ॥ सूच्य ग्रं नात्यजः पूर्वसकथं त्यजसि क्षितिं ॥ एवमैश्वर्यमासाद्य प्रशास्य
पृथिवीमिमां ॥ ६५ ॥ कोहि मूढो व्यवस्येत शत्रोर्दातुं वसुंधरां ॥ त्वं तु केवलमौख्येण विमूढो नावबुध्यसे ॥ ६६ ॥ पृथिवीं दातुं कामोपि जीवितेन विमोक्ष्यसे ॥ अ
स्मान्वा त्वं पराजित्य प्रशाधि पृथिवीमिमां ॥ ६७ ॥ अथवा निहतोस्माभिर्ब्रजलोकाननुत्तमान् ॥ आवयोजीवितो राज नृमयि च त्वयि च ध्रुवं ॥ ६८ ॥ संशयः स
र्वभूतानां विजये नो भविष्यति ॥ जीवितं तव दुश्प्रज्ञमयि संप्रति वर्तते ॥ ६९ ॥ जीवयेयमहं कामं न तु त्वं जीवितुं क्षमः ॥ दहने हि कृतो यत्नस्त्वया स्मासु विशेषतः ॥
॥ ७० ॥ आशी विषैर्विषैश्चापि जले चापि प्रवेशनैः ॥ त्वया विनिरुताराज नृराज्यस्य हरणेन च ॥ ७१ ॥ अप्रियाणां च वचनैर्द्रोपद्याः कर्षणेन च ॥ एतस्मात्कार
णात्पापजीवितं तेन विद्यते ॥ ७२ ॥